

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-24Sa/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200163
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Petráš Vinczeová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:5023200163.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Petráš Vinczeovou v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom B. D. XXXX/XX, XXX XX E., právne zastúpený: JUDr. Marián Ďurina, advokát, so sídlom Sibírska 4, 831 02 Bratislava, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. marca 2023, takto

rozhodol:

Správny súd v Banskej Bystrici žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1) Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.01.2023 Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj ako „Sociálna poisťovňa“ alebo „prvostupňový správny orgán“) podľa ustanovenia § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) žalobcovi od 14.08.2022 priznala starobný dôchodok v sume 380,- Eur mesačne, ktorý podľa § 82 zákona o sociálnom poistení od 01.01.2023 zvýšila na sumu 424,90 Eur mesačne.

2) V odôvodnení rozhodnutia Sociálna poisťovňa poukázala na to, že žalobca žiadosťou zo dňa 19.10.2022 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 14.08.2019. Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave číslo: VÚSZ-65313024335700/2020-OVZ zo dňa 24.06.2020 mal prvostupňový správny orgán za preukázané, že žalobca vykonal od 01.09.1983 do 31.01.1984 (I. kategória funkcií) dobu náhradnej vojenskej služby, od 01.02.1984 do 13.07.1985 (I. kategória funkcií) dobu vojaka z povolania vo vojenskej škole, od 14.07.1985 do 31.12.1999 (I. kategória funkcií) dobu vojaka z povolania, od 01.01.2000 do 31.12.2002 (III. pracovná kategória) dobu vojaka z povolania. Zo služobného pomeru bol žalobca prepustený od 01.01.2003 z dôvodu organizačných zmien.

3) Sociálna poisťovňa zdôraznila, že na účely zníženia dôchodkového veku postupom podľa § 21 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 100/1988 Zb. je možné hodnotiť len I. pracovnú kategóriu, resp. I. kategóriu funkcií. Vzhľadom na to, že v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií žalobca získal 16 rokov a 126 dní a nebol z toho zamestnania, tzn. zo zamestnania v I. kategórii funkcií prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e), nárok na starobný dôchodok mu podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. k 14.08.2019 nevznikol. Zo služobného pomeru bol žalobca prepustený od 01.01.2003, tzn. až zo zamestnania zaradeného v III. pracovnej kategórii. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do

I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií sa zachovávajú. Dôchodkový vek žalobca podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov s použitím ustanovenia § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov dosiahol dovŕšením 58 rokov veku 14. augusta 2022. Pretože zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. K 14.08.2022 žalobca získal 14 348 dní obdobia dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok a určenie jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nemala Sociálna poisťovňa za preukázané. Žalobca získal 39 rokov a 113 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 14.08.2022.

4) V ďalšom texte prvostupňového rozhodnutia Sociálna poisťovňa poukázala na to, že suma starobného dôchodku bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Pretože žalobca získal náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov v kalendárnom roku 1998 25 dní, v kalendárnom roku 1999 10 dní, v kalendárnom roku 2000 35 dní, v kalendárnom roku 2001 21 dní a v kalendárnom roku 2002 23 dní, patrila mu za tieto obdobia pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia bol 43,1502. V rozhodujúcom období žalobca úhrnom získal 12 906 dní dôchodkového poistenia, to zn. 35,3590 rokov dôchodkového poistenia. Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod bol 1,2204. Podľa § 63 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov sa priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítava v plnej výške. V súlade s uvedeným predstavovala hodnota priemerného osobného mzdového bodu 1,2204. Aktuálna dôchodková hodnota platná k 14.08.2022 bola 15,1300 Eur. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) do vzniku nároku na starobný dôchodok bola 725,83808425 Eur mesačne. Pretože je žalobca poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov mu bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby, suma starobného dôchodku sa znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Sociálna poisťovňa poukázala na to, že suma starobného dôchodku zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, sa určuje ako časť sumy starobného dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, k úhrnu obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby), ktoré je zhodnotené na určenie sumy starobného dôchodku. Suma starobného dôchodku 350,82838697 Eur mesačne zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky bola určená ako súčin sumy starobného dôchodku 725,83808425 Eur mesačne a koeficientu 0,48334249 určeného ako podiel obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 19 rokov, a úhrnu obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby), ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 39,3096 rokov.

5) V kontexte vyššie uvedeného Sociálna poisťovňa uviedla, že suma starobného dôchodku 375,10 Eur mesačne po zaokrúhlení bola určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) 725,83808425 Eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 350,82838697 Eur mesačne.

6) Sociálna poisťovňa zároveň poukázala na to, že suma starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bola určená z priemerného mesačného zárobku 135,00 Eur za roky 2021, 2019, 2020, 2018 a 2017. Započítaná doba zamestnania u žalobcu bola 37 rokov, pričom na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliadalo. Starobný dôchodok je 74,00 % priemerného mesačného zárobku, t.j. 99,90000000 Eur mesačne. K uvedenej sume patrila úprava podľa zákona č.

306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 154,14790000 Eur mesačne na 254,04790000 Eur mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o 15,24267400 Eur mesačne na 269,29077400 Eur mesačne. Pretože je žalobca poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby, suma starobného dôchodku bola u žalobcu znížená podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku 138,28445056 Eur mesačne zodpovedajúca zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky bola určená ako súčin sumy starobného dôchodku 269,29077400 Eur mesačne a koeficientu 0,51351351 určeného ako podiel zamestnania, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 19 rokov, a úhrnu zamestnania, ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 37 rokov. Suma starobného dôchodku 131,10 Eur mesačne po zaokrúhlení bola určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu (vrátane doby služby) 269,29077400 Eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku, 138,28445056 Eur mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) bola stanovená na sumu 375,10 Eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach predstavovala 131,10 Eur mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach bola vyššia, Sociálna poisťovňa vo svojom rozhodnutí uviedla, že žalobcovi patrí starobný dôchodok v tejto sume. Suma starobného dôchodku bola ďalej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov zvýšená odo dňa priznania dôchodku o 1,3 %, čo je o 4,90 Eur mesačne, na sumu 380,00 Eur mesačne.

7) V závere prvostupňového rozhodnutia Sociálna poisťovňa poukázala na to, že ku dňu, od ktorého žalobca žiadal priznať starobný dôchodok získal 14 348 dní obdobia dôchodkového poistenia na účely zvýšenia dôchodku na sumu minimálneho dôchodku, t.j. získal 39 rokov a 113 dní obdobia dôchodkového poistenia na účely zvýšenia dôchodku na sumu minimálneho dôchodku. Sociálna poisťovňa uviedla, že k 14.08.2022 patrí žalobcovi starobný dôchodok v sume 380,00 Eur mesačne a výsluhový dôchodok v sume 819,78 Eur mesačne. Úhrnná suma dôchodkov predstavovala 1 199,78 Eur mesačne a bola vyššia ako suma minimálneho dôchodku 372,20 Eur mesačne, preto žalobcovi nevznikol nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Suma starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov zvýšila od 01.01.2003 o 11,8 %, čo je 44,90 Eur mesačne na 424,90 Eur mesačne. Od 01.01.2023 patril žalobcovi starobný dôchodok po zvýšení podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov v sume 424,90 Eur mesačne a výsluhový dôchodok podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

8) Proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 14.02.2023 v ktorom namietal vydanie rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal, aby bolo napadnuté rozhodnutie opätovne preskúmané, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobca získal 15 rokov doby zamestnania v I. pracovnej kategórii, zo služobného pomeru bol prepustený z dôvodu organizačných zmien, a preto podľa príslušnej právnej úpravy, t.j. § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., § 14 a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a zákona č. 328/2002 Z. z. o zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žiadal, aby mu bol priznaný starobný dôchodok k zníženému veku 55 rokov.

Druhostupňové administratívne rozhodnutie

9) Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.03.2023 Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne (ďalej aj ako „odvolací orgán“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol a prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne potvrdil.

10) V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia Sociálnej poisťovne a priloženej spisovej dokumentácie v celom rozsahu dospel k záveru, že postup Sociálnej poisťovne bol správny. Uviedol, že podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších

predpisov občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.

11) Žalovaný zdôraznil, že podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa ustanovenia § 174 ods. 1 citovaného zákona je, aby zamestnanie v I. pracovnej kategórii trvalo k 31. decembru 1999, pričom zákon č. 100/1988 Zb. vyžaduje splnenie podmienok § 174 ods. 1 a 2 kumulatívne, teda súčasne. Z administratívneho spisu žalobcu mal žalovaný preukázať, že žalobca získal najmenej 16 rokov v službe I. kategórii funkcií a táto služba trvala k 31. decembru 1999.

12) V ďalšom texte napadnutého rozhodnutia žalovaný poukázal aj na ustanovenie § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. podľa ktorého má občan nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní podľa § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania preveденý alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3, písm. d) a e). Z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-65313024335700/2020-OVZ zo dňa 24.06.2020 žalovaný mal za preukázané, že žalobcovi bol od 01.01.2023 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 123 a § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. o zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „Zákon č. 328/2002 Z. z.“) v znení neskorších predpisov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku bola žalobcovi zhodnotená v osobitnom systéme dôchodkového zabezpečenia nasledovná doba poistenia:

- v I. kategórii funkcií – náhradná služba vo vojenskej škole od 01.09.1983 do 31.01.1984
- doba profesionálneho vojaka vo vojenskej škole od 01.02.1984 do 13.07.1985
- doba profesionálneho vojaka v služobnom pomere od 14.07.1985 do 31.12.1999 a
- doba profesionálneho vojaka v III. pracovnej kategórii od 01.01.2000 do 31.12.2002.

13) Žalovaný v napadnutom rozhodnutí ďalej uviedol, že mal z administratívneho spisu žalobcu za preukázané, že žalobca bol v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií, pričom pre účely posúdenia nároku na zníženie dôchodkového veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. získal 5 966 dní doby poistenia, čo je 16 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia a zo služobného pomeru bol prepustený z dôvodu organizačných zmien k 31. decembru 2002. Na účely zníženia dôchodkového veku postupom podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. je však možné hodnotiť len I. pracovnú kategóriu, resp. I. kategóriu funkcií. Vzhľadom na to, že bol žalobca v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií, získal 16 rokov a 126 dní a nebol z toho zamestnania, tzn. zo zamestnania v I. kategórii funkcií preveденý alebo uvoľnený z organizačných dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e), nárok na starobný dôchodok mu podľa presvedčenia žalovaného vychádzajúc z § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. k 55. roku veku, teda k 14.08.2019, ako žalobca požiadaval v žiadosti a v podanom odvolaní, nevznikol. Žalovaný svoje rozhodnutie ďalej dôvodil tým, že žalobca bol zo služobného pomeru uvoľnený/prepustený od 01.01.2003, to zn. až v dobe, kedy vykonával zamestnanie zaradené v III. pracovnej kategórii. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov s použitím ustanovenia § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 v znení neskorších predpisov dosiahol žalobca podľa názoru žalovaného dovŕšením 58 rokov veku, t.j. 14. augusta 2022. Pretože zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, splnil podmienku nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. dňa 14.08.2022. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí ďalej konštatoval, že k 14.08.2022 žalobca získal celkovo 14 348 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 39 rokov a 113 dní obdobia dôchodkového poistenia, pričom pri posúdení nároku na starobný dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotenú všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané.

14) Ohľadom sumy starobného dôchodku žalovaný uviedol, že teoretická suma starobného dôchodku bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) získaného ku dňu vzniku nároku na

starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty, v spojení s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodovacou súdnou praxou. Žalovaný mal za to, že Sociálnou poisťovňou určená suma starobného dôchodku žalobcu bola určená správne, v súlade s platnou právnou úpravou a judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalovaný zároveň zdôraznil, že žalobca spôsob určenia sumy dôchodku v podanom odvolaní ani nenamietal. Od 14.08.2022 bol preto žalobcovi priznaný starobný dôchodok v sume 380,- Eur mesačne a po valorizácii podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, v sume 429,90 Eur mesačne.

Žaloba – žalobné body

15) Voči napadnutému rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu, pôvodne doručenú Krajskému súdu v Žiline dňa 25.05.2023, a to z dôvodu podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c) a e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj len „SSP“), navrhujúc napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovaného zrušiť a vrátiť vec orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

16) Žalobca v podanej žalobe poukázal na to, že splnil podmienku kladenú v § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a tomu nepodporuje ani skutkový stav vyplývajúci z obsahu administratívneho spisu. Žalobca je presvedčený, že dovŕšením veku 55 rokov dňa 14.08.2019 splnil predpoklady potrebné na priznanie nároku na starobný dôchodok v nižšom veku podľa ustanovenia § 129 zákona č. 100/1988 Zb. Žalobca je nespokojný s neúplnými, alebo vyháňavými odpoveďami Sociálnej poisťovne na ním písomne položené otázky a z tohto dôvodu sa s dôverou obrátil na správny súd. Je presvedčený, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol v zníženom veku a v oveľa vyššej sume, avšak aj napriek tejto okolnosti bola Sociálna poisťovňa nečinná. Žalobca zdôraznil, že jedinou právnou skutočnosťou, ktorá zakladá nárok na skorší odchod do dôchodku podľa § 174 zákona č. 100/1988 Zb. je získanie určitého počtu rokov služby v I. alebo II. kategórii funkcií v čase do 31.12.1999, lebo týmto dátumom všetky pracovné kategórie a kategórie funkcií boli zrušené. Žalobca tvrdil, že v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. splnil dôchodkový vek dovŕšením 55 rokov, t. j. už dňa 14.08.2019, pretože vo výkone vojenskej služby zotrval viac než 16 rokov v I. kategórii funkcií a bol z tohto zamestnania uvoľnený z racionalizačných a organizačných dôvodov. Žalobca poukázal na to, že zohľadnenie obdobia výkonu služby vojaka z povolania, alebo príslušníka PZ v systéme sociálneho poistenia, ako aj mechanizmus krátenia starobného dôchodku sú dôsledkom aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Vo svojej argumentácii o nezáväznosti čl. 33 upozornil na to, že čl. 2 tohto Dohovoru zaväzuje každý členský štát bezvýnimočne vykonávať časti I a VII, ďalej mu dovoľuje voľbu niektorej z častí II, III a IV, ale časti V a VI ho zaväzuje vykonávať s ohľadom na to, ktorú spomedzi častí II, III a IV si zvolil. Vtedajšia ČSSR si vyhradila len záväzky v časti III tohto Dohovoru, ustanovenie čl. 33, ktoré je súčasťou časti VI, je podľa citovaného čl. 2 povinná vykonávať tiež, a to v rozsahu, v akom vykonáva časť III. Dohovoru. Dnešná interpretácia všeobecných súdov SR k čl. 2 sa javí ako násilné vnútenie jeho názoru s obhájením si svojej pravdy. V uvedenom článku nie je nikde napísané, že zaväzuje každý členský štát bezvýnimočne vykonávať časti I. až VI.

17) V kontexte vyššie uvedeného žalobca poukázal na to, že Dohovory MOP sú multilaterálne medzinárodné zmluvy prezidentskej povahy, označované aj ako pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce, ktoré sa ponúkajú členským štátom MOP na ratifikáciu. Ratifikáciu Dohovoru ČSSR podpísal 11.01.1990 generálny riaditeľ MOP s tým, že ČSSR prijíma záväzky, len pokiaľ ide o časť III. Slovenská republika na základe sukcesie prebrala záväzky ratifikované ČSSR v Dohovore MOP pod číslom 128 z roku 1967 vyhlásené pod č. 416/1991 Sb. Medzinárodné zmluvy o ľudských právach majú osobitné postavenie v systéme prameňov práva Slovenskej republiky. Za podmienok ustanovených v čl. 11 Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi, nie však pred Ústavou SR. To znamená, že, Slovenská republika prijíma záväzky z Dohovoru len pokiaľ ide o časť III. Ostatnými časťami nie je nijako viazaná, pretože ich neprijala. Zákon č. 461/2003 Z. z. bol k termínu 31.12.2022 novelizovaný 126 krát, pričom rieši otázky dôchodkového poistenia, z ktorého sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú dôchodkové dávky, a to zo starobného poistenia starobný dôchodok. V dôvodovej správe všeobecnej časti ani osobitnej časti sa nenachádzajú ustanovenia zákona vychádzajúce z Dohovoru č. 128, a to ani pri návrhu zákona, ani pri jednej zo 126-tich noviel. Žalobca si teda kladie otázku na základe akého prameňa práva Sociálna poisťovňa si uplatňuje použitie čl. 33 pre krátenie dávok v neprospech žalobcu? Na základe akej metodiky (predpísaných podmienok) a v akom pomere kráti

dávky? Ani ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nedáva podľa názoru žalobcu právo Sociálnej poisťovni na konanie mimo zákona. Žalobca poukázal na to, že na rozdiel od Sociálnej poisťovne v SR, Česká správa sociálneho zabezpečení ČR od roku 1992 nepoužila ani v jednom prípade krátenie starobného dôchodku podľa čl. 33 Dohovoru. Je zrejme, že dôvod, pre ktorý sa neuplatňuje uvedený článok 33 v sociálnom práve ČR, vychádza zo správneho právneho posúdenia, teda nemožnosti vykonávania časti VI Dohovoru č. 128, ktorá ČSFR nikdy neprijala ako záväzok. Pravdepodobne ide podľa názoru žalobcu o typickú slovenskú právnu anomáliu, ktorá nemá obdobu.

18) Žalobca napadá rozhodnutie žalovaného, pretože podľa jeho názoru postupoval nad rámec zákona, bez posudzovania ostatných údajov (t. j. tvoriaci presný základ výpočtu) a na to nemal žiadnu oporu v platnej legislatíve SR. V žalobcovom prípade sa podľa presvedčenia žalobcu nevyvážene a len jednakoľajne preferujú záujmy štátu a záujmy jednotlivca sa stávajú iba okrajovými a bagateľnými. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne je v rozpore s ustanovením § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., keďže neobsahuje predpísané náležitosti vo vyčerpávajúcom rozsahu. Za situácie pomerne častých legislatívnych zmien v oblasti sociálneho zákonodarstva princíp právnej istoty ako jeden z atribútov právneho štátu si vyžaduje bezpodmienečne trvať na náležitostiach oboch rozhodnutí tak, ako o nich pojednáva ustanovenie § 209. Ak teda Sociálna poisťovňa vo výroku rozhodnutia neuviedla presný prameň práva a konkrétne ustanovenie právneho predpisu aplikácia ktorého bola rozhodujúca pre výšku požadovanej dávky, je potrebné jej rozhodnutie naozaj zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom toto závažné pochybenie pri vydaní nového rozhodnutia odstráni.

19) V závere podanej žaloby žalobca zdôraznil, že Ústavný súd ČR vo svojej judikatúre už mnohokrát konštatoval, že netoleruje orgánom verejnej moci formalistický prístup k aplikácii práva, ktorý používa sofistikované odôvodňovanie k presadeniu zjavnej nespravodlivosti [napr. nález ÚS ČR zo dňa 04.02.1997, sp. zn.: Pl. ÚS 21/96(N 13/7 SbNU 87; 63/1997 Sb.)]. Z požiadavky materiálneho právneho štátu zakotveného v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR vyplýva podľa názoru žalobcu povinnosť každého sudcu hľadať a presadzovať skutočne spravodlivé riešenie: „Nad každým utváraním súdneho rozhodnutia sa klenú dva imperatívy: rozhodnutie musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé. Úlohou súdu je rozpoznať skrze zákon spravodlivosť“ (nález ÚS ČR zo dňa 13.03.2013, sp. zn.: IV. ÚS 1241/12, body 14., 15. (N 42/68 SbNU 425)). Podľa presvedčenia žalobcu nie je možné naďalej tolerovať, aby sám štát profitoval z nedokonalosti právnej úpravy, či pochybenia orgánov verejnej moci a verejnej správy v neprospech jednotlivca [nález ÚS ČR zo dňa 25.10.2016, sp. zn.: II. ÚS 2062/14(N 198/83 SbNU 185)]. Žalobca zdôraznil, že poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom. V dôsledku súbežného uplatňovania týchto dvoch poistných systémov tak nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona dochádza podľa vyjadrenia žalobcu k diskriminácii poistencov osobitného systému, keďže Sociálna poisťovňa im niektoré doby poistenia nehodnotí vôbec, alebo im ich hodnotenie odsúva a aj mení podmienky alebo odníma výhody, poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Takýto postup, pri ktorom sa nehodnotia príslušníkom ozbrojených zborov v čase vzniku nároku na výsluhovú dávku všetky doby poistenia, však právna úprava, pri ktorej došlo k odčleneniu dôchodkového zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov do osobitného systému nemala za cieľ. Svedčí o tom podľa názoru žalobcu aj znenie § 274 Zákona o sociálnom poistení, upravujúce zachovanie nárokov, vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do zvýhodnených, preferovaných pracovných kategórií. Žalobca je toho presvedčenia, že nová právna úprava, obsiahnutá v zákone o sociálnom poistení tiež nemala za cieľ vylúčiť tieto zvýhodnenia a vyžadovať, aby zvýhodnené zamestnanie znemožnilo pri posudzovaní vzniku nároku na dávku podľa zákona o sociálnom poistení zohľadniť celú dobu poistenia (bez ohľadu na skutočnosť, v ktorom systéme ju poistenec získal) a vyžadovať od zamestnanca nadobudnutie doby poistenia výlučne podľa ustanovení zákona o sociálnom poistení vo všeobecnom systéme tak, akoby poistenec bol poistený výlučne len za podmienok uvedených v zákone o sociálnom poistení, pričom tieto podmienky sú stanovené pre iné kategórie zamestnaní a akoby v ostatnom období nebol poistený vôbec.

20) Žalobca mal za to, že vydanie oboch rozhodnutí Sociálnej poisťovne bolo porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov (zásad) materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti, vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, ústavného princípu právnej istoty, princípu primeranosti a princípu predvídateľnosti práva, vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní legitímnej dôvery a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť (vzísť) z bezprávia a nespravodlivosti „ex iniurius non oritur“.

21) V kontexte vyššie uvedeného žalobca zdôraznil, že v právnom poriadku SR platí, že v systéme správneho súdnictva vychádza právna úprava prístupu k súdnemu preskúmaniu rozhodnutia žalovaného na základe odvolania z princípu generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že žalovaný v zásade bol povinný preskúmať všetky rozhodnutia alebo opatrenia Sociálnej poisťovne, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z odvolania vylučuje. Práve z tohto dôvodu, z právomoci žalovaného podľa tvrdenia žalobcu nesmie byť vylúčené preskúmanie odvolania. Listina základných práv a slobôd, Ústava Slovenskej republiky a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zakotvujú právo na spravodlivý proces ako jednu zo základných zásad súdneho konania; na druhej strane ale požadujú, aby konanie na ústredí Sociálnej poisťovne prebiehalo efektívne, v primeranej dobe a bez zbytočných prieťahov. Ide o európsky štandard, ktorý na Slovensku by mal byť dodržiavaný. Jednakoľajné presadzovanie práva silnejšieho a mocnejšieho (Sociálnej poisťovne) považuje žalobca za jasnú diskrimináciu a vyostrovanie situácie nepravosti.

22) Po oboznámení sa s úvahami a skutočnosťami, ktoré sú uvedené v odôvodnení rozhodnutia žalobca zastáva názor, že zo strany žalovaného išlo z právneho hľadiska o nesprávne posúdenie veci a jeho rozhodnutie nevychádza zo skutočného stavu veci resp. došlo k opomenutiu niektorých závažných skutočností.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe, duplika žalovaného

23) Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 12.07.2023 v zásade zrekapituloval právnu argumentáciu obsiahnutú v napadnutom rozhodnutí. Mal za to, že keď žalobca nespĺnil podmienky nároku na zníženie dôchodkového veku k 55. roku veku, nebolo možné vyhovieť jeho odvolaniu a uznať jeho odvolacie námietky ako dôvodné, preto žalovaný napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne a zákonné, vydané v súlade s platnými právnymi predpismi a sociálnom zabezpečení, resp. poistení a trval na tom aj v prípade žalobných dôvodov uvedených v správnej žalobe. Žalovaný uplatnený nárok žalobcu priznať mu starobný dôchodok od 55. roku veku, t.j. od 14.08.2019 v celom rozsahu neuznáva a preto žiadal správny súd, aby podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj len „SSP“) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Vyjadrenie žalobcu k duplike žalovaného, replika žalobcu

24) Žalobca vo svojom vyjadrení k duplike žalovaného zo dňa 13.08.2023 zopakoval argumentáciu obsiahnutú v správnej žalobe. Zdôraznil, že právny názor Sociálnej poisťovne by mal vychádzať z právnej úpravy čl. 39 Ústavy SR, podľa ktorého občania majú nárok na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, pričom primeranému hmotnému zabezpečeniu môže zodpovedať iba také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (podľa zák. č. 328/2002 Z. z.) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.). Až po zohľadnení všetkých dôb poistenia (dôb služby z osobitného systému a dôb poistenia zo všeobecného systému) podľa zákona č. 461/2003 Z. z. je potrebné vykonať výpočet dôchodkovej dávky vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Podľa názoru žalobcu, ak Sociálna poisťovňa konala inak, alebo ak mala neporiadok a chaos vo svojich záznamoch a podkladoch, tak porušovala zákon. Sociálna poisťovňa žiadosť žalobcu o starobný dôchodok prijala dňa 19.10.2022, pričom ju žalobca žiadal o poskytnutie starobného dôchodku od 14.08.2019. Sociálna poisťovňa si však podľa presvedčenia žalobcu neoverila všetky relevantné fakty a nezaobstarala si všetky podklady, a preto rozhodla unáhlene, predčasne a teda nezákonne. Napadnuté rozhodnutie žalovaného nenapĺňa atribút dôvery, hodnovernosti a presvedčivosti, ba naopak, javí sa ako arbitrárne, vydané iba od stola. Žalobca tvrdil, že Sociálna poisťovňa pravdepodobne nesprávne a protiprávne vyhodnotila celkovú dobu jeho zamestnania, ako aj doby zamestnania v I. kategórii funkcií a III. pracovnej kategórii, čo ho vážnym spôsobom diskriminuje a dôchodkovo poškodzuje.

25) Žalobca opätovne napáda aj postup, ako mu Sociálna poisťovňa krátila dôchodkovú dávku, majúca za to, že tento postup nie je nikde zadefinovaný vo forme zákona, to znamená že Sociálna poisťovňa porušuje zákon. Tento postup nemôžu ani všeobecné súdy Slovenskej republiky tolerovať. Zohľadnenie

období výkonu služby vojaka z povolania v systéme sociálneho poistenia, ale aj mechanizmus krátenia starobného dôchodku sú dôsledkom aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 (porovnaj uznesenia sp. zn. IV. ÚS 624/2018 a III. ÚS 41/2021). Žalovaný podľa vyjadrenia žalobcu vo svojej argumentácii o nezáväznosti čl. 33 opomína, že čl. 2 tohto Dohovoru zaväzuje každý členský štát bezvýnimočne vykonávať časti I. a VII., ďalej mu dovoľuje voľbu niektorej z častí II. III. a IV, ale časti V. a VI. ho zaväzuje vykonávať s ohľadom na to, ktorú spomedzi častí II. III. a IV. si zvolil. Aj keď si teda vtedajšia Československá socialistická republika vyhradila len záväzky v časti III tohto Dohovoru, ustanovenie čl. 33, ktoré je súčasťou časti VI, je podľa citovaného čl. 2 povinná vykonávať tiež, a to v rozsahu, v akom vykonáva časť III. Dohovoru.

26) V ďalšej časti vyjadrenia sa žalobca podrobne zaoberal problematikou prijatia mladistvého na VSOŠ, predpokladmi a klasifikáciou zdravotnej spôsobilosti mladistvých žiakov VSOŠ, osobnými dokladmi žiakov VSOŠ, režimom a životom mladistvých žiakov VSOŠ a detských vojakov, porovnaním mladistvých žiakov v 1. a 2. ročníku VSOŠ v ČSSR s dospelými príslušníkmi „PTP“ a VTNP“ v ČSR.

27) Žalovaný sa už k replike žalobcu zo dňa 13.08.2023 nevyjadril.
Relevantná právna úprava

28) Podľa § 493b zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

29) Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

30) Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

31) Podľa § 199 ods. 1 písm. h) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie príslušného útvaru sociálneho zabezpečenia.

32) Podľa § 202 ods. 2 vety prvej SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

33) Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

34) Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej iba ako „zákon o sociálnom poistení“) v znení zákona č. 555/2007 Z. z., poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

35) Podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

36) Podľa § 209 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
(1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.
(2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.
(3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

37) Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

38) Podľa § 14 ods. 1 až 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov,

(1) Zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

(2) Do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to

a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,

b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach,

c) zamestnania pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom,

d) zamestnania členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu,

e) zamestnania členov posádok námorných lodí,

f) zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach,

g) zamestnania kesonárov a potápačov,

h) zamestnania vykonávané v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárnach a pri obsluhu cyklotronu a výskumného reaktoru,

i) zamestnanie vykonávané s dokázanými chemickými karcinogénmi a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity,

j) zamestnanie v baníctve vykonávané pod spodnou úrovňou nadložia a na skrývke v povrchových baniach (lomoch) na uhlie, na rádioaktívne nerasty a na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, na magnezit, azbest, tuhu, kaolín, žiaruvzdorné íly, keramické lupky, sadrovec, živec a na kremeň a kremenec na chemickotechnologické spracovanie alebo na spracovanie tavením,

k) zamestnania v ťažbe a pri opracovaní kameňa, pri mletí a drvení kremeňa, kremenca a živca, pri formovaní žiaruvzdorných výrobkov a pri úprave keramických surovín vykonávané v prostredí vysokej koncentrácie agresívneho fibroplastického prachu, pokiaľ sú pracujúci pri výkone týchto zamestnaní nadmerne ohrození silikózou, a zamestnania sklárov dutého skla,

l) zamestnania v stokovej sieti v podzemných priestoroch.

(3) Do II. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne práce, pri ktorých sú pracujúci

a) veľmi významne obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi, takže po dlhoročnom výkone týchto prác vznikajú trvalé škody na ich zdraví,

b) obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi, i keď k trvalým škodám na ich zdraví dochádza iba výnimočne, ak sa tieto práce vyznačujú trvalou a nadmernou namáhavosťou alebo trvalým a nadmerným nebezpečenstvom úrazu, ktoré spravidla nemožno ovplyvniť technickými opatreniami,

c) poverení činnosťou v zahraničí obťažovaní nepriaznivými pracovnými a životnými podmienkami v tropických alebo inak zdravotne ťažkých oblastiach.

(4) Ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

39) Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo
- e) 60 rokov.

40) Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1998 Zb. v znení neskorších predpisov, občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií.
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

41) Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1998 Zb. v znení neskorších predpisov, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

42) Podľa § 175 zákona č. 100/1998 Zb. v znení neskorších predpisov, nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

43) Podľa § 175g ods. 1 až 3 zákona č. 100/1998 Zb. v znení neskorších predpisov,

(1) Ak konanie o nároku na dôchodok a o jeho výške nebolo právoplatne skončené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a hodnotenie zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii alebo v I. a II. kategórii funkcií má vplyv na vznik nároku na dôchodok alebo na jeho výšku, o nároku na dôchodok a o jeho výške sa rozhodne podľa predpisov účinných po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Ak o nároku na starobný dôchodok podľa § 174 nebolo právoplatne rozhodnuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, o nároku na starobný dôchodok sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(3) Ak konanie o nároku na dôchodok a o jeho výške bolo právoplatne skončené ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona a hodnotenie zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii alebo v I. a II. kategórii funkcií má vplyv na vznik nároku na dôchodok alebo na jeho výšku, na žiadosť občana sa o nároku na dôchodok a o jeho výške rozhodne podľa predpisov účinných po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Konanie na správnom súde a právne posúdenie vecí správnym súdom

44) Správny súd v Banskej Bystrici v prvom rade konštatuje, že bol zriadený zákonom č. 151/2022 Z. z., pričom podľa § 3 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva od 1. júna 2023 prešiel z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu Trenčína a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Správny súd v Banskej Bystrici ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10, §13 ods. 3 SSP) v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach, posudzujúc správnou

žalobu fyzickej osoby neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 202 ods. 2 prvá veta a § 203 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, ako aj administratívne konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, pričom o žalobe rozhodol na pojednávaní dňa 26.08.2024, keďže o nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP požiadal žalobca tak, že túto podľa § 190 SSP zamietol, nakoľko dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne.

45) Právny zástupca žalobcu a žalobca na pojednávaní zotrvali na dôvodoch podanej žaloby obsiahnutých v správnej žalobe, ako aj vo vyjadrení zo dňa 13.08.2023 a žiadali správnej žalobe vyhovieť. Zástupca žalovaného taktiež zotrval na správnosti a zákonnosti tak rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ako i žalovaného odvolávajúc sa aj na svoje vyjadrenie k správnej žalobe zo dňa 12.07.2023 a žiadal, aby správny súd žalobcom podanú žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

46) Správny súd považuje ďalej za potrebné zdôrazniť, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že správny súd nemusí dať odpoveď na všetky nastolené otázky účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne, jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na sporový proces.

47) Predmetom preskúmania správnym súdom v pojednávanej veci je rozhodnutie žalovaného č. 640 814 7020 0 zo dňa 28.03.2023, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX zo dňa 03.01.2023, ktorým bol žalobcovi na základe jeho žiadosti o starobný dôchodok spísanej v Sociálnej poisťovni, pobočke Žilina dňa 19.10.2022 tento priznaný, a to od 14.08.2022, t.j. k 58. roku veku.

48) Správny súd konštatuje, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca k dátumu 14.08.2022 dosiahol vek 58 rokov, ani to že žalobca v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie získal najmenej 16 rokov. Čo sú podmienky potrebné na priznanie starobného dôchodku podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Rovnako nesporným bolo aj to, že žalobca bol zo služobného pomeru uvoľnený z dôvodu organizačných zmien od 01. januára 2003, a to v dobe výkonu služby profesionálneho vojaka v III. pracovnej kategórii, ktorú vykonával od 01.01.2000 do 31.12.2002. Sporným však medzi účastníkmi konania bolo to, či žalobcovi podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. k 55. roku veku, teda k 14. augustu 2019 ako požiadal vo svojej žiadosti vznikol nárok na starobný dôchodok.

49) V kontexte vyššie uvedeného správny súd konštatuje, že mal z obsahu administratívneho spisu, konkrétne z potvrdenia Vojenského úradu Sociálneho zabezpečenia zo dňa 14.09.2022 za preukázané, že žalobcovi bol od 01.01.2003 podľa § 123 v súvislosti s § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov priznaný výsluhový dôchodok. Doba služobného pomeru a zaradenie do kategórií funkcií bola u žalobcu nasledovná:

- od 01.09.1983 do 31.01.1984 (náhradná služba vo vojenskej škole): I. kat. funkcií
- od 01.02.1984 do 13.07.1985 (vojak z povolania vo vojenskej škole): I. kat. funkcií
- od 14.07.1985 do 31.12.1999 (vojak z povolania): I. kat. funkcií a
- od 01.01.2000 do 31.12.2002 (vojak z povolania): III. kat. funkcií.

50) Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov sú zamestnania na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a III. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992, pričom do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

51) Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1998 Zb. v znení neskorších predpisov, ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I.

pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h) a služba zaradená do III. kategórie funkcií ako zamestnanie II. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 3.

52) Na účely zníženia dôchodkového veku postupom podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 100/1988 Zb. je možné hodnotiť len I. pracovnú kategóriu, resp. I. kategóriu funkcií.

53) Z obsahu administratívneho spisu mal správny súd rovnako ako prvostupňový správny orgán a žalovaný za preukázané, že žalobca v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií, pre posúdenie nároku na zníženie dôchodkového veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. získal 5 966 dní doby poistenia, čo je 16 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia.

54) Vychádzajúc z ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. platí, že občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení uvedených vo vykonávacom predpise.

55) Keďže v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií bol žalobca 16 rokov a 126 dní a nebol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e), t.j. služobný pomer mu trval aj po 01.01.2000, nárok na starobný dôchodok mu podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení k 14. augustu 2019, t.j. k 55. roku veku nevznikol. Žalobca bol zo služobného pomeru prepustený od 1. januára 2003, to zn. až zo zamestnania zaradeného v III. pracovnej kategórii.

56) Vychádzajúc z vyššie uvedeného má správny súd za to, že tak Sociálna poisťovňa, ako aj žalovaný rozhodli správne, keď žalobcovi priznali nárok na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. od 14. augusta 2022. Ohľadom určenia teoretickej sumy starobného dôchodku mal správny súd rovnako za to, že táto bola určená v súlade so zákonom, keď bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty, v spojení s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, ako aj v súlade s judikatúrou vyšších súdnych inštancií, keď bola teoretická suma dôchodku krátená o sumu dôchodku, zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku.

57) Správny súd ohľadom námietok žalobcu týkajúcich sa nezarátania prvých dvoch rokov výkonu služby žalobcu vo VSOŠ Nitra poukazuje na to, že žiaci 1. a 2. ročníka VSOŠ sa štúdiom pripravovali na službu vojaka z povolania a neboli vojakmi v činnnej službe. Vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Prijatím žiaka na štúdium VSOŠ po skončení povinnej školskej dochádzky vznikla žiakom v roku, v ktorom dovŕšili 17. rok veku, branná povinnosť podľa branného zákona, neboli však povolaní na výkon základnej (náhradnej) vojenskej služby. Vykazovanie doby základnej (náhradnej) služby poslucháčov a žiakov vojenských škôl z radov občianskej mládeže bolo upravené v prílohe 3 smernice. Pri štúdiu na VSOS sa výkon základnej vojenskej služby evidoval 24 mesiacov odo dňa vyradenia žiakov z VSOŠ, t.j. výkon základnej služby trval počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa v súlade so smernicou u žiakov VSOŠ vykazovalo ako doba štúdia v I. a II. časti výkazu so zaradením tejto doby do III. pracovnej kategórie. Žiaci VSOŠ vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku. Štúdium v 1. a 2. ročníku VSOŠ nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. Činnosť, ktorú títo žiaci vykonávali pred nástupom na základnú vojenskú službu, nebola výkonom vojenskej služby. Do vojenskej činnnej služby mohol byť zaradený iba ten, kto dosiahol vek 18 rokov. Podľa prílohy 3 smernice „poslucháči (žiaci) vojenských škôl do dovŕšenia veku 17 rokov boli vo vojenských školách vedení ako chovanci a doba štúdia sa im započítavala do nástupu vojenskej činnnej služby ako doba potrebná k príprave na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky (§ 10 ods. 1 písm. d) zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov), t.j. v 111. pracovnej kategórii.“

58) Správny súd ďalej konštatuje, že s prihliadnutím na účel sledovaný zákonmi sociálneho zabezpečenia, ktorým bolo pre účely dôchodkového zabezpečenia zvýhodniť vojakov z povolania, nezaradenie činnosti žiakov VSOŠ v predmetnom období do I. kategórie funkcií nemožno kvalifikovať

ako opomenutie alebo nečinnosť kompetentných rezortných orgánov správy ozbrojených síl štátu, s následkom ukrátenia vojakov v službe zaradenej do I. kategórie funkcií o ich oprávnené nároky za výkon prípravy na budúce povolanie. Zaradenie vojenskej služby do preferovanej I. kategórie funkcií zákon zásadne viazal na status vojaka z povolania, pričom ak vojak nastúpil a vykonával základnú (náhradnú) vojenskú službu a po jej skončení bol prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania alebo vojaka v ďalšej službe, táto doba výkonu základnej (náhradnej) vojenskej služby sa mu započítavala do I. kategórie funkcií, ak bol ako vojak z povolania po prvý raz ustanovený do služby zaradenej do I. kategórie funkcií (§ 168 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, resp. § 168 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov). Uvedenú zákonnú úpravu stanovenia I. a II. kategórie funkcií pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania je potrebné vykladať v kontexte s účinným Branným zákonom, ktorý stanovil minimálny vek pre účely vzniku brannej povinnosti, t.j. 01. januára roku, v ktorom občan dovŕšil 17. rok a dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti na 01. január roku, v ktorom osoby nepodliehajúce brannej povinnosti dovŕšia 17. rok (§ 5 ods. 2 a § 6 ods. 1 Branného zákona), okrem dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti bez ohľadu na vek, avšak za brannej pohotovosti štátu (§ 6 ods. 1 Branného zákona).

59) Žiaci VSOŠ vykonávali činnú službu až po zložení prísahy – základnú vojenskú službu a až po jej absolvovaní boli splnené zákonné podmienky na prijatie vojakov do služobného pomeru vojakov z povolania. Ozbrojovanie 14-16 ročných žiakov VSOŠ a náplň ich činnosti, hoci podobnej činnosti vojakov v činnej službe alebo službe vojakov z povolania nemohlo založiť v zmysle uvedených ustanovení zákona č. 92/1949 Zb. Branného zákona a zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov, služobný pomer týchto žiakov ako vojakov z povolania, ktorý je pre účely zaradenia služby do I. kategórie funkcií rozhodujúci podľa § 120 ods. 1 a 2 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, ako aj zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

60) Status vojaka definovalo ustanovenie § 2 ods. 2 veta druhá Branného zákona, podľa ktorého vojakmi sa rozumeli osoby, ktoré boli odvedené a mali služobnú povinnosť. Avšak ešte nešlo o vojaka z povolania, čo je status potrebný na priznanie služby zaradenej do I. kategórie funkcií. Skutočnosť, že žalobca sa v súvislosti s nástupom na VSOŠ podrobil odvodovému konaniu, nezakladá jeho status vojaka v činnej službe, nakoľko uvedeným zápisom bol zavedený do vojenskej evidencie a bol podrobený predbežnému zisťovaniu jeho spôsobilosti na vojenskú činnú službu a zisťovaniu možností na zlepšenie zdravotnej a inej spôsobilosti pre výkon vojenskej činnej služby.

61) Činnosť žiakov v prvých a druhých ročníkoch VSOŠ nemožno subsumovať pod žiadnu z vojenských činných služieb v zmysle ustanovení § 20 ods. 2 písm. a) až g) Branného zákona a rovnako nie je možné konštatovať, že boli u týchto žiakov splnené zákonné podmienky vzniku služobného pomeru vojaka z povolania. Vzhľadom na Branným zákonom stanovený minimálny vek brannej povinnej a dobrovoľnej brannej povinnosti, žiaci VSOŠ mohli skladať prísahu až v roku, v ktorom dovŕšili 17. rok života. Žiaci VSOŠ až po zložení prísahy vykonávali vojenskú činnú službu, konkrétne základnú vojenskú službu, pričom až po jej absolvovaní boli splnené zákonné podmienky na prijatie vojakov do služobného pomeru vojakov z povolania a na vznik ich povinnosti vojenskou činnou službou.

62) Žiadne povinnosti, ktoré žiaci v priebehu 1. a 2. ročníka VSOŠ v rámci výchovného procesu vykonávali a nazývali sa službami (napr. dozorná služba a pod.), hoci sa svojim názvom, obsahom alebo náplňou činnosti javili byť totožné s výkonom činnosti vojakov z povolania, nemožno podradiť pod vojenské činné služby vojakov z povolania v zmysle Branného zákona, t.j. žiaci 1. a 2. ročníkov VSOŠ boli vojakmi mimo činnej služby, a teda ani vo vzťahu k ich činnosti v rámci vzdelávacieho procesu nemohlo byť realizované zaradenie medzi služby vojakov z povolania do I. kategórie funkcií.

63) Námietky žalobcu na prísny režim pri ich výchove počas štúdia na VSOŠ, ako aj prípadné ozbrojovanie a povinnú prácu, nie sú predmetom súdneho prieskumu zákonnosti žalobou napadnutého administratívneho rozhodnutia a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu.

64) Podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

65) Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

66) Zo záväznej judikatúry Ústavného súdu týkajúcej sa uvedeného princípu legality štátnej moci vyplýva, že ...ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona... Právnej istote ...podľa čl. 1 Ústavy nezodpovedá taký stav (situácia), ktorý by orgánu štátu umožňoval konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a iným ako zákonným postupom (I. ÚS 3/98, III. ÚS 341/07, II. ÚS 426/2012).

67) Zákon stanovuje formálne kritériá pre posudzovanie doby štúdia na vojenských stredných školách a neobsahuje zákonné zmocnenie pre odchylné posúdenie tejto doby u jednotlivca na základe jej obsahu či podobnosti so službou vykonávanou po dosiahnutí 18 roku veku v I. alebo II. kategórii funkcií, preto akékoľvek iné rozhodnutie správneho orgánu o započítaní tejto doby by bolo konaním v rozpore so spôsobom, ktorý pre jej posudzovanie ustanovuje zákon.

68) Zároveň správny súd uvádza, že judikatúru v danej veci možno považovať za ustálenú (vid'. napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 7Sk/22/2019, 9Sžsk/99/2017, 9So/214/2016, 9So/175/2016) a poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 9So/44/2017, v ktorom najvyšší súd uviedol, ženie je možné preklenúť ani rozhodovacou činnosťou súdov účel sledovaný zákonmi o sociálnom zabezpečení, výlučne vo vzťahu ku kategorizácii preferovaných služieb vojakov z povolania, a kreovať pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania namiesto príslušného štátneho orgánu na úseku správy ozbrojených síl zoznam činností zaradených do I. alebo II. kategórie funkcií z činností vojakov mimo činnej služby a mimo služby vojakov z povolania.“

69) Dôvodná nebola ani námietka žalobcu ohľadom toho, že žalobou napadnuté rozhodnutie neobsahovalo predpísané náležitosti vo vyčerpávajúcom rozsahu a neposkytlo žalobcovi odpovede na všetky jeho otázky. Podľa § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. Tieto požiadavky obe rozhodnutia konajúcich orgánov Sociálnej poisťovne spĺňajú. Prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie, ktorým s dostačujúcim a zrozumiteľným odôvodnením uviedol, prečo žalobcovi nepriznal dôchodok od ním požadovaného dátumu, podrobne sa zaoberal aj vysvetlením toho, ako dospel k výške žalobcom priznaného dôchodku. Zároveň odvolací orgán jasne a logicky vysvetlil, čo bolo dôvodom na potvrdenie prvostupňového rozhodnutia. Prvostupňové rozhodnutie a napadnuté rozhodnutie obsahujú v odôvodnení skutočnosti, na základe ktorých bolo rozhodnuté aj úvahu, ktorou boli zhromaždené podklady vyhodnotené. Nepreskúmateľnosťou rozhodnutia pre nedostatok dôvodov trpí také rozhodnutie, ktoré nemá odôvodnenie vôbec alebo chýbajú skutkové, resp. právne dôvody, o ktoré sa rozhodnutie opiera alebo sú tieto dôvody chybné. Pôjde o prípady, ak je rozhodnutie založené na skutočnostiach, ktoré neboli v konaní zisťované, alebo skutočnosti boli zistené z dôkazov a ďalších podkladov získaných v rozpore so zákonom alebo nie je zrejmé, či bolo vôbec dokazovanie alebo zhromažďovanie iných podkladov vykonané. Nedostatok dôvodov môže spôsobiť aj absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností alebo ich nejednoznačnosť. Napadnuté rozhodnutie resp. jeho odôvodnenie takýmito chybami netrpí. Skutočnosť, že žalobca s takýmto hodnotením žalovaného nesúhlasí, resp. cíti krivdu vo vzťahu k zabezpečeniu štátu o vojakov vo výslužbe nespôsobuje samo o sebe nezákonnosť napadnutého rozhodnutia (z dôvodu nezrozumiteľnosti alebo nedostatku dôvodov). Nestotožnenie sa žalobcu s právnou argumentáciou žalovaného, resp. s jeho právnym posúdením založeným na odlišných názoroch, si nemožno zamieňať s nezrozumiteľnosťou alebo nedostatkom dôvodov

70) Pokiaľ ide o poukaz žalobcu na judikatúru súdov v ČR, vrátane Najvyššieho správneho súdu ČR, správny súd konštatuje, že judikatúra súdov ČR nie je pre správny súd záväzná.

71) Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne a predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia ako aj postupu, ktorý ich vydaniu prechádzal, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

72) O náhrade trov konania správny súd rozhodol aplikujúc § 167 ods. 1 SSP a contrario a v spore neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech, pričom ju musí podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia. Zmeškanie tejto lehoty nie je možné odpustiť.

Kasačná sťažnosť sa podáva na tunajšom súde. Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený vyššie pod písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.